

Conferenzarbeit.
1860.

Schwäbisch und Hochdeutsch.

Veroffentlichung der schwäbischen Laut- und Lautbildungslehre in der
Einkelt von Schönbach u. Münsingen und
Ludwig Kapp in Schönbach.

Einleitung. Es sind in der Lautlehre für die
in der gewöhnlichen Sprache nicht anders
sind an der Lautlehre folgende Zeichen ange-
bracht:

a bedeutet das mit v. verwandte a.

d bezeichnet die gebundenen Laut e und u in
die Stämme und heissen die Laute.

~ bezeichnet die ungebundenen Laute der Wörter.

^ bezeichnet die Länge der Wörter.

n = ng.

w = ch.

s = sch.

Samml. Hans J. Haug (Münch. J. Pöschel, 1860) bearbeitet.

1. Kennzeichnung der Laute in Lautlehre
auf die Lautlehre der Laute.

a.

Laute in folgenden Wörtern:
Laut: ast, kast, last, nast (ap) arm,
darm, schwarm, farb, garb, salb, halb,
kraft, haft, halb, mark, barg, farb, sand,
acher, alter, das, fah, lah, lass, guss, satz,
stall, spalt, alt, swak, saffo, wakt,
rasslet.
wird a: näht, wakt, waktl, sahtl

träkt, andäkt, snäg, mäcker, mäter (Mäcker) gäts, ekt (aukt
yrbur) wäts, wäps.

wind ä: in albu knü, ypproffum hängsilbu, wauw auf a-niu n-dro
m folyt, z. S. dänn (Lund), wänno, hämpf, hämpf (Lund)

wind ä: täny, hänyl, bänki, dänki, kränkot, land, hamnts.

wind ä: sämot, gänk, mä, kä (Lund).

wind ä: hät (Lund).

wind ä: bläter (Lund), ätor (Lund) swägar.

wind e: epfl (Lund), kēmot (Lund) klepsors (Lund) knello (Lund)
worbrennt, kennt, zēmo (Lund) hend (Lund);
hēt (Lund), qhēt (Lund) des (Lund);

wind ä: äs (Lund), flüss, märkt (Lund), ärm (Lund), wäss, äll (Lund)

wind ö: jēmor (Lund) jēmors;

wind ö: lö (Lund);

Lung ä in wiff forsbuhtu bilb.

blib a: woärdak, salät, härschaft, bürgschaft;

wind e: mōnot, nēmot, fānot, dorqua (Lund);

wind ä: weinäkt (Lund);

wind u: dubak (Lund);

wind i: brisillo (Lund);

wind o: kolēndr.

Lung ä in wiff forsbuhtu bilb.

blib ä: stäl, zahl, wäl, sār, gäbl, nägl, fäbl, snäbl, fäds,
mägs, krägs, häbr, sägs, slägs, mäls (in der Wiff) nägs,
bräu bär, stäre;

wind ä: mä (Lund) zä, fāns;

wind ä: äs (Lund), säf, gräf, släf, sträf, swäl, gfar (Lund) driät,
nät, rät, grät, mäl (Wiff, Wäl, und) här, jär, sträss, mäts,
bär (Lund), wäg, fräg, nähbr, allär, mäls, bläs, gräts,
wär, jē, dā; bär fuos (Lund);

wind ä: bärs (Lund)

wind ae: gsalt (Lund);

wind a: wättr, dräp (Lund);

wind ö: sōmo krēm (Lund) krōmo;

Lung ä in wiff forsbuhtu bilb.

blib ä: mittäg,

wind ä: mētäg, zistäg, dōstäg, freitäg, samstäg, sonntäg,
wärftäg, feitäg;
winds: balsam, brämsa (Lund).

kuuz e in fußbuntar biln

blibt e: bitt, eck, beek, heek, esl deekol, deekē, deeko, netz, netz,

setz, wetz, retz, weeko, steeko (stuck) sperr, fest, bassor,

kuuz e blibt e: fest, rēst, spēck, deek, hēllor, hērr, bērg, gērb,

sterb, vordērb, fett, nētt.

kuuz e nind e: kēz (kuuz), mēz (kuuz), gēt (kuuz), ēgto (kuuz), fēlēg.

kuuz e nind e: kētik (kuuz).

e nind e: hēmmord (kuuz).

e nind es: fēstōr.

e nind es: nēst, fēst (kuuz), kērikt, hēoz, smēoz, wērfteg, gēol

gēon, rēkt, slēkt, kēck, hēoll, wēolt, wēors (kuuz).

e nind o: bollo (kuuz).

e nind i: i stōrb, i vordērb, i brēk (kuuz), brētt.

e nind a: gāt, stāt, ālf.

e nind ai: kairlē (kuuz).

kuuz e in nist fußbuntar biln

nind i: bētsirō (kuuz).

nind s: appōdit, muator (kuuz), brudōr.

fēll nind: in der kuuz biln gāt g. d. g. sāt, g. mōit (kuuz) p. - baur, maur.

kuuz nind: kēro (kuuz), kēro (kuuz), kēkot (kuuz), kēkot (kuuz).

kuuz e in fußbuntar biln

blibt e: esl, hēz (kuuz), mēz (kuuz), wēoll, rē, wēors, lēlēg, lēgs.

e blibt e: swēn, lēn.

e nind e (e): hēoff (kuuz), bētto (kuuz) nēmmo (kuuz).

e nind i: i gib, i sē (kuuz).

e nind ai: gnai, klai, sai, wai (kuuz), slais, wōtlairns (kuuz),
mai (kuuz).

e nind a: pflāng (kuuz), sāgō, sāgō, lādōr, fādōr, māal,
smāar, wāass (kuuz), wāabōr, äabō (kuuz) lādōr.

e nind o: gōo, stōo.

e nind es: gēō, sēō (kuuz) gēō, gwēō (kuuz).

ü.

kuuz ü in fußbuntar biln

blibt i: kēst, list, mist, kitt, tritt, bitt, bild, silt (kuuz), gift,
srikt, spitz, blitz, sitz, gwittor, striek, sicko, flicko, glitzo,
sitz, switz, fris, ist.

nind e: kēnd, gēnd, gwēnd, rend (kuuz) lēndē (kuuz) stēmōr,
dēntō (kuuz) fēnk, sēmmel, bēndō, wēnkō.

nind e: gretz (kuuz), wērsing (kuuz).

nind i: grikō (kuuz), gwrikō (kuuz), grikō (kuuz), grikō, dikō, rikō, slikō,
brikō, gwilō.

i wind is: licht, bier (Bier, Linn) hist (Hind), hiss (Hiff) hiss (Hiff)
 wind e: ze (Zinn) ke (Kinn)
 wind si: fistor (Finstro), loiss (Linn), zais (Zinn)
 wind ei: geit (Geit) geist (Geist)
 Linn i in niff fufbububur Tilla
 wind e: kelle (Kellin), wiste (Wistlin), beire (Beirinn) regement.
 wind e: bleistefls (Bliffst.),
 fall wind: kost (Kostin), matere (Matere - Linn) famille, kanarevogel,
 beste (Bestin), lene (Linn) kon (Konn) zwanze, dreisze.
 Linn i in niff fufbububur Tilla
 wind i: igl, bibl, zibl (Zinn), stigl, stiegl, sife, smid,
 zil ris.
 wind is: stieg, wieg, bier, liad, brisf, disb, biogs, siads,
 riske, his (Hinn) misr, dir, vier, liadarle.
 wind es: stons (Stonn),
 wind ei: leit (Leit) karadeis, rosamaroi (Rosamaroin)
 wind u: knui (Kuin) suib (Suib), flui (Fluif), zui (Zinn), fruit.
 (Suib) s. suib (no fufbubur)
 wind e: des (Zinn)
 wind s: kemmet (Kemm)
 wind i: smitte (Smittin)

O.

Linn O in niff fufbububur Tilla
 wind o: bock, bos (bois) bozt (Boz) froz, goss (Goss)
 groz, glotz (Glotz) grott (Grott) kopz, kopf, kost, lobe,
 probst, rost, ross, sloss, stob, tropz (Tropz) trofs
 (Tropz), wofz, zopf, glozfs, kockz, versoffz, droffz (Droffz)
 holt (Holt) (Linn) fufbubur = niff
 wind o: sanna (Sanna) sanna (Sanna), sommar, drömma (Drömma),
 komma, bömmer (Bömm) zönn (Zönn) hönn (Hönn) hönn (Hönn)
 wind o: völ (Völl), döhter, mäst, aflöhtz, oflöhtz (Aflöhtz) niff oflöhtz
 (= niff fufbubur)
 wind e: härz, sary (Sary), märgz, gstarz, bewärz, märdz
 wind a: draust (Draust) draust (Draust) haü (Haü)
 wind s: mäd (Mäd) zäd (Zäd)
 wind w: suot (Suot), druckz (Druckz)
 wind es: äst (Äst), wäst
 wind es: mor wärd, ior wärd, sē mērd, i wett, du wettst,
 äor wett, mor wettst, ior wettst, sē wettst (wolln) (wolln)
 wind e: mētaz (Mētaz)

uind o: kapozēnor.
fält u: accrat (accurat).

Luny u in forstboken tillä

blib u: ur, sur, stüör, sub (sub) läffal (läffal) nüdl, spär, ünsah;
uind us: bus, kus, rus, busk, duck (dick) blust, quot, quusb, sud,
fluck, ruor, ruot, pflug, gnusq, zus (zu) adverb) klusq,
luoga (luoga) (föru) duar (föru)

uind o: nö (nö)

uind os: blöm (blöm) döo (döo)

uind us: duor (duor)

Luny ä in forstboken tillä

blib ä: bäk (bäk) häör (häör) häffle, hätle, sätzle, spätzle, ställ,
wäld, ~~zäk~~ pränteg mähteg, lärmo, swätjo

uind e: bech (bech) epfl, grech, dehor (dehor) fassar, krafto (krafto),
ergr, elter, keltē, mästa, quermos (quermos) swermos;

uind ä: gäto, gätör;

uind e: swēzör (swēzör) zētör (zētör) hētör (hētör) wēt (wēt)

uind e: dēnz (dēnz) dēnzör, bēnk (bēnk) grēnz (grēnz) rēnk
(rēnk) swēnz (swēnz), drēnkē, drēnka (drēnka) hēnka
(hēnka)

uind i: glitjt (glitjt)

uind a: hänot (hänot) hammerot (hammerot) asteg (asteg) bateg (bateg)

uind ä: läst (läst), lät (lät)

Luny ä in forstboken tillä

blib ä: fädo, jägor, häs, lädo, gspräk, gsäg (gsäg) säfor,
dätör (dätör) glädle, gnädeg, sädelle, mädlle, jährle (jährle)
dägle (dägle) näo (näo) mäo (mäo) säo, gräs (gräs)

uind e: glēsör, grēsör, rēdör, grēör, nēgl, nērx, nērs, wēlo,
zēlo, sēlo, sreg (sreg)

uind el: sēma (sēma) zēma (zēma), gēna (gēna) spē (spē)

uind äo: sädg (sädg), häöfor, bäör, swäör (swäör) wärgo;

uind ää: bläst (bläst), släft, grät (grät) spät.

Luny ö in forstboken tillä

uind e: hell (hell), fros (fros) gopett, sepför, slessör, sepf (sepf)

uind äo: häötör (häötör) dätör (dätör) mästol (mästol);

uind os: hännör (hännör), dēns (dēns);

uind o: stopsl (stopsl), grot (grot);

uind ä: storko (storko);

uind e: mērdör (mērdör);

uind i: snirkel (snirkel). ~~uind ae: häöör (häöör) grässör (grässör)~~

Luny ö in mist forstboken tillä

uind i: äckhirnle (äckhirnle);

uind e: bosthernte.

wind e: stœ (stern), bœ, dœ (albun), œn (vinn), hœn, gmoed (gammeld)

i mœ (isurinn), nœ (vinn);

wind i: wido (Widun).

ei in mist fastabotter tilba

wind s: sultos, arbot, wærot (Wafstid) krankot p.

wind e: fraclē, haerlē, bioblē, vœglē p.

fællmō: wæadl (Wostfid)

eu.

in fastabotter tilba

wind si: bit (bit), zoiq (zoiq), stois (stois), reis (reis), træ (træ), si (si)

wind ae: hæ (hæ), fraed (fraed);

wind e: frœd (frœd), hœt (hœt);

wind ui: spruor (spruor), nui (nui), suir (suir), fuir (fuir), fuiræd (fuiræd)

huor (huor), uor (uor), ui (ui), zuiq (zuiq).

au.

in fastabotter tilba

wind aō: fraō, laōf, hæf, raōh, aōg, laōb, laōg, saob, paōlē, staōb,
daōp (daōp), daōb (daōb) p. daōfo (daōfo)

wind su: bou, bour, heus, mous, mouf, rous, bouf, lous,
hout, grout, slouf, drouf (drouf) goul, foul, snouf p.

wind e: blā, grā, lā, glās (glās);

wind o: glōfo (glōfo);

wind o: dōmmofenar, fflōmm (fflōmm);

wind e: bōm, drōm, zōm;

~~wind e: brō (brō), zō (zō);~~

wind e: snōem (snōem);

wind i: brict (brict), condit.;

wind w: duss (duss), uss (uss)

in fastabotter tilba

wind aō: wittfraō, snittlaō.

wind su: ræthous, mastossu;

fællmō: gnobl (gnobl).

au.

in fastabotter tilba

wind si: mois, totto lois, hoisr, grator (grator) hoit (hoit);

wind ae: ræbor, saob (saob) hæf (hæf) p. blacē (blacē);

wind e: bēm (bēm), drēm (drēm), zēm (zēm) p.

wind e: versōmo (versōmo), rāmo (rāmo), drāmo (drāmo), sōmo

wind ui: brui (brui), bruis (bruis)

wind e: snōemo (snōemo).

au.

wind ae: hæssr.

wind e: wæōs (wæōs), sæcto (sæcto), læch (læch), mæe (mæe), bæōr (bæōr)

wind e: læb (læb).

wind e: rœ (rœ).

Consonanten.

b

bleibt b: brei, blei, baur, bach, bas(bap) loib, weib, traibe, bleibe, hieb, p.
 wird p: drapp (drub) rapp (rard);
 wird f: eruffo (erubub);
 wird m: swalms (swalmb);
 wird m in pfobau: grubo (grub) risbeg (risbig);
 fällt aus: geist (geist), geit (geit), gies (gies), hoë (hoë), g'het (g'het) bus (bus)
 äso (äso), gäol (gäol), ä (ä), ra (ra), nä (nä) rumm
 (rumm), numm (numm) hëanno (hëanno), dëanno (dëanno), äwërk
 (äwërk);

d

bleibt d: dah, dekë, droi (droi) wald; bald, soldat, holdor (holdor) p.
 wird t: gelt (gelt), silt (silt), hantwërk, akkort, sentluodor,
 wird z: zesteg (zesteg);
 wird m in pfobau: mëndle (mündle), pfëndle (pfündle), grand (grand);
 fällt aus: mäo (mäo) wäro (wäro) wäro (wäro)

f

bleibt f: fläs (fläs), froo, frizz, fäol (fäol), fuoter, briof, straf,
 raöfo, foef (foef) p.
 wird pf: pflegel, karpf, kampf (kampf), sarpf (sarpf);
 wird b: swäbol (swäbol);
 wird m in pfobau: wëfzq (wëfzq);
 fällt aus: dässt (dässt).

g

bleibt g: garb, gäst, grubo, grab, glust, börg, burg, pfluss, fängo,
 räso p.
 wird k: wërk (wërk), slëntel (slëntel), snënkho (snënkho) kërko (kërko)
 wird n: rënnos (rënnos), sëssëhno (sëssëhno), kën (kën)
 wird h: jacht (jacht);
 wird t: kësst (kësst); wird j: jënon (jënon)
 lömst jing: löfzq, gretz (gretz), ~~gwerms~~ gwerms (gwerms) g'studiort
 (g'studiort), g'wëciort;
 fällt aus: ipos (ipos), ipson, munn (munn), slä (slä), löit (löit),
 saet (saet), g'saet (g'saet), draet (draet), mä (mä), dek't (dek't)
 tragg (tragg), bräket (bräket) p.

k

bleibt k: käs, kaut, känd, kër p.
 wird d: mädon (mädon);
 fällt aus: sultos (sultos), gwönot (gwönot), krankot (krankot)
fouklot (fouklot).

bñitt p: pack, pakht, pēst, Pētor, Pēal, pappas, rapp, foppas, suppas.
 vñitt b: biidl, bēsh (fñ), belz, butz, dulibā (Milyann), bectez (fñ), bast,
 abostl, balmaffabun, bapaz (zappan), zäbbs (zappala), bimol (fñ);
 vñitt pf: pfäusbaacks (fñ);
 vñitt g: gōmpo (fñ);
 vñitt fñ: ampul (fñ), sempsa (fñ)

bñitt r: rad, rand, rust (fñ), sēr (fñ), hār (fñ), arm,
 bruk, grusb druk.
 vñitt l: zōnell (fñ), balbors (fñ), mārsl (fñ);
 vñitt s: curul (fñ);
 vñitt fñ: darvō (fñ)

fñitt anō: hāz (fñ), gōwāz (fñ), bāt (fñ), wāz, hāsd (fñ),
 hāoz, smāoz, dōnn (fñ), hōnn (fñ), hōnn (fñ), zōnn (fñ)
 hōon (fñ), stōon (fñ), gōon (fñ), kiōt (fñ), wiōt (fñ), hioz (fñ)
 büōt (fñ), hioz (fñ), hēz (fñ), mēz (fñ), hēt (fñ), wēōt (fñ)
 bōt (fñ), wüōt (fñ), dūōt, wūōt (fñ), mōōt (fñ), fōōt (fñ)
 fñitt anō fñitt anō: gñēz (fñ), Māte (fñ), Lōonhat (fñ), Bōonhat
 (fñ), Cōnnēle (fñ), bāt (fñ), gūt (fñ), wiōt (fñ), fēōt (fñ)
 (fñ), wāōt (fñ), fēōt (fñ), āōō (fñ), wiōt (fñ), wiōt (fñ)
 tōōt (fñ), bāōt (fñ), zāt (fñ), aōōt (fñ), dōōt (fñ), dūōt (fñ)
 dēōōt (fñ), dūōōt (fñ), dēōōt (fñ), fōōt (fñ), nō (fñ), gēōōt (fñ)
mūōōt (fñ), māōōt, du wāōōt (fñ), r wāōōt (fñ)

bñitt s: sou, saels (fñ), saki, hās, gras, lāsso, loso (fñ),
 vñitt s: āōō (fñ), hāōō, wiōt (fñ), iōō (fñ).
 vñitt fñ: bleiōōt.

bñitt ss: hōōō (fñ), nāōō.
 seh

bñitt seh: snaps.
 vñitt fñ: sleschōōt.

bñitt t: tōō (fñ), bōōt (fñ), rōōt (fñ).
 vñitt d: dāō, dāl, dōō (fñ), dōōtōō, dellōō, deifl, diōō, dāō (fñ)
 dāō (fñ), diōōtēōō (fñ), hōōdōō (fñ), dūōōt (fñ), dālōō
 (fñ), dāōd (fñ).
 vñitt z: hāōōbūōō (fñ).
 vñitt fñ: mēōōt (fñ), fālōōt (fñ), büōōt (fñ), fūrōōt (fñ), eōōtōō (fñ), wāōōt
 (fñ), dūōōt (fñ), wōōt wēōōt (fñ).
 vñitt fñ: bēōōdlik (fñ), pēōōtēōō (fñ), jēōōt jēōōt, fāōōtōōt (fñ), fāōōtōōt (fñ).

bleibt w: was, wenn (wenn) weiss, wäd, wassor
 wird m: mü (mir), mir, oder mir (wir);
 wird b: ebeg (unig), ebegkät;
 fällt w: lē (Linn), zibel (Zinibel).

bleibt z: zä (Zaf), zönn (Zann), zöö (Zann), zöm (Zann), lämp, sizp.
 wird t: wentals (Wanzu).

2. Formen.

1. Conjugation.

	geben	sein	thun	gehen	stehen	haben
Infinitiv	<u>gēs</u>	<u>seē</u>	<u>dōs</u>	<u>gōō</u>	<u>stōō</u>	<u>hōō</u>
Präs. des Indikativ.	igīb	i bē	" duor	" gān	" stānd	" hōō
	do geist	do bist	" duorst	" gāst	" stāst	" hāst
	er geit	er ist	" duot	" gāt	" stāt	" hāt
	mor gēmd	mor sēmd	" dēmd	" gōōd	" stōōd	" hōōd
	ir gēmd	ir (or) sēmd	" dēmd	" gōōd	" stōōd	" hōōd
	sē gēmd	sē sēmd	" dēmd	" gōōd	" stōōd	" hōōd
Konjunktiv.	i gāob	" sei	" dāor	" gān	" stānd	" hāb
	do gāobest	" seiest	" dāorest	" gānest	" stāndest	" hābest
	er gāob	" sei	" dāor	" gān	" stānd	" hāb
	mor gāobēt	" seiēt	" dāorēt	" gānēt	" stāndēt	" hābēt
	ir gāobēt	" seiēt	" dāorēt	" ditto	" —	" —
	se gāobēt	" seiēt	" dāorēt	" —	" —	" —
Conditionalis.	i gāb	" wār	" dāt	" gēm	" stēnd	" hett
	do gābest	" wārest	" dātest	" gēmest	" stēndest	" hettest
	er gāb	" wār	" dāt	" gēm	" stēnd	" hett
	mor gābēt	" wāret	" dātet	" gēmēt	" stēndēt	" hettēt
	ir gābēt	" wāret	" ditto	" gēmēt	" —	" —
	se gābēt	" wāret	" —	" gēmēt	" —	" —
Imperativ.	gīb	sei	duor			
	gēmd gēmd	sēmd	dēmd	gān	stānd	hāb
Partiz. des N. = yungmufrik.	gēs, gāob	gēs gēs	dōs	gān	gständ	hēt
		gōō				

